

Tako isto Slaveni, naselivši se na kopnu, ne prijedohu odmah na otoke. Na sjevernim otocima nalažahu se i važni gradovi Krk, Rab i Osor, koji se poput onih kopnenih i kasnije održaše protiv Slavena. Prema pripovijedanju Konstantina Porfirogeneta⁴ ostale otoke obrađivahu stanovnici romanskih gradova i življahu od njih; Jireček⁵ ispravno drži, da se to osobito odnosi na otoke južno od Splita. Budući da su ti stanovnici, kako kaže Porfirogenet dalje, bili od Neretljana, slavenskog plemena između rijeke Cetine i Neretve, svagdano vođeni u roblje i ubijani, ostaviše otoke. Brač, Hvar, Vis, Korčulu i Mljet zaposjedoše naposljetku Neretljani i naseliše se na njima. Kad se to desilo, nemamo sigurnih kronoloških podataka, ali Jireček i Šišić, a po njime i ostali historičari drže, da se to zbilo tek u IX. vijeku; prema njima je obuhvatao temat Dalmacije kroz VII. i VIII. vijek, osim onih gore spomenutih gradova kopnenih i otočnih i sve ostale otoke naše obale od Krka do Lastova; dakle se i Korčula nalazila u tom tematu.⁶ Usput spominjem, da se na otoku Korčuli našlo i bizantinskih novaca iz raznih vremena,⁷ a i geograf Ravenatski iz VII. stoljeća, govoreći o otocima na našoj obali Jadrana, spominje među većim otocima i Korčulu nazivajući je Corcora. Prema Jirečku i Šišiću carstvo je ove južno dalmatinske otoke izgubilo, kad je dolaskom na prijesto Mihajla II. Mucavca počeo niz nereda i nevolja u Bizantu, koje nesredene unutrašnje i nevoljne izvanjske prilike potrajaše duže vrijeme, te carstvo nije moglo održati svu svoju vlast na Jadranu, stim više, što je tu tada počelo veliko gusarsko djelovanje Arapa, a dalmatinski gradovi biše prepušteni sami sebi. Te prilike upotrebiše dakle Neretljani te prijedohu na susjedne velike otoke Brač, Hvar, Korčulu i Mljet, koji postadoše sada naseljeni od njih glavnim uporištem njihove pomorske sile.

Neretljani. U IX. vijeku Neretljani su sigurno gospodari ovih otoka, a ne može se ni zamisliti njihovo gusarenje i jaka pomorska sila bez toga posjeda. Poznati su u našoj povijesti sukobi između

⁴ Konstantin Porfirogenet: *De administrando imperio* u pogl. 30.

⁵ Jireček: »Die Romanen in den mittelalterlichen Städten Dalmatiens« p. 30.

⁶ Jireček: op. cit. p. 30—31, Šišić: op. cit. p. 279—280, 282, 319.

⁷ Nalaze se u zbirci Kalogjera iz Blata na Korčuli, a u popisu, sastavljenom od Frana Kalogjera, zapisana su i nalazišta. Ta se zbirka nalazi sada u splitskom Arheološkom muzeju.